

ETNOLOGISKA ARKIVET
ÅBO AKADEMI
FIN-20500 Åbo Finland

Frågelista 70

När freden kom

Åbo i mars 2006

Bästa Informant,

Årets frågelista ansluter sig till pågående forskning om krigets efterverkningar i det finländska samhället, finansierad av Finlands Akademi, samt till forskning om brevskrivandets betydelser under krigsåren. Avsikten med frågorna är bland annat att utreda hur man klarade sig genom kriget 1939-1945, hur livet efter krigsslutet åter började ordna sig samt på vilka sätt kriget eventuellt präglade det senare livet. Frågorna riktar sig både till personer som själva genomlevde krigsåren och till personer som är födda efter kriget. Frågelistan har utformats i samarbete mellan Jyväskylä universitetets historiska och etnologiska institution och ämnet etnologi vid Åbo Akademi.

Frågorna är riktgivande. Du kan också svara helt fritt och berätta om det som du tycker karakteriserar krigstiden och livet efter krigsåren. Anonymitet garanteras för alla svar om så önskas.

Svaret kan postas utan frimärke i det kuvert som medföljer. Om du skriver svaret på dator tar vi gärna emot texten per e-post till nedanstående e-postadresser eller på diskett. Ifall Du har **fotografier eller annat material** som anknyter till frågelistan's tema lånar vi dem gärna för kopiering och returnerar dem därefter till Dig.

Frågelistan kan också laddas ned från adressen <http://www.abo.fi/fak/hf/etn/fragelist.html>

Vi tar gärna emot svar även från nya informanter.

Vi ser med spänning fram emot Ditt svar

Med bästa hälsningar

Anna-Maria Åström
professor, Åbo Akademi

Katja Hellman
doktorand/arkivarie, Åbo Akademi

Tilläggsuppgifter ges av:

Katja Hellman, te. 02-215 4396
e-post: katja.hellman@abo.fi

Lotta Wessberg, tel. 02-215 4982
e-post: lotta.wessberg@abo.fi

Etnologiska arkivet, Åbo Akademi
katja.hellman@abo.fi

Fabriksgatan 2 FIN-20500 Åbo Finland
Tel. *+358-2-215-4396 Fax +358-2-215 4845

Etnologiska arkivet

Åbo Akademi

De evakuerade

Berätta om någon i din bekantskapskrets var evakuerad från Karelen, Porkkala-området eller från Lappland? Hörde du själv till de evakuerade? Hur förhöll man sig till dig/till dem? Blev du bekant eller vän med lokalbefolkningen/evakuerade? Hurdan var livssituationen för de evakuerade?

Krigsbarnen

Berätta vad du vet om krigsbarn. Om du själv var krigsbarn, berätta om hur det var att resa iväg. Var befann du dig som krigsbarn, hurdant var livet under denna tid? Hur anpassade du dig till detta liv? I vilken ålder var du då du reste, hur gammal var du då du återvände? Berätta om hur det var att komma hem igen till Finland. Hur anpassade du dig till livet hemma? Har det att du var krigsbarn påverkat ditt senare liv på något sätt?

Nutiden

Har krigsåren präglat ditt liv, på vilket sätt? Hur återhämtade du dig efter eventuella skador försakade av kriget? Om du var barn under kriget, hur utformade sig ditt liv efter kriget (i stora drag: utbildning, yrke, arbete, utkomst, familj)? Hur har de förändringar som skedde i det finländska samhället särskilt under åren efter krigsslutet påverkat ditt liv; vad vill du själv framhäva om tiden efter kriget?

Frågelista 70

När freden kom

Kriget bryter ut

Minns du den dag då vinter- och/eller fortsättningskriget bröt ut? Hur fick du veta att kriget brutit ut? Deltog män i din familj eller i din närmaste bekantskapskrets i kriget? Berätta om hur det var då de for ut i kriget, hur kändes det för dig själv och/eller för dina familjemedlemmar?

Minnen från krigstiden

Hurdan var familjens livssituation under krigsåren? Hur klarade ni er hemma? Hur avlöpte ert vardagsliv? Ifall ditt hem var en lantgård, vem/vilka skötte om lantbruket? Hur klarade man av bristen, bombardemangen och andra påfrestningar i stads-, bruks- och andra dylika miljöer?

Har du minnen av att män i din familj eller närmaste umgängeskrets kom hem på permisjon från fronten; vad minns du av dessa besök, hade du ledsamt efter dem, berättade de om sina erfarenheter av livet i fält, var man rädd för kriget? Påverkade kriget barnens lekar, på vilket sätt? Hurdan var ungdomstiden? Vad gjorde åldringarna? Har du minnen av krigsfångar?

Brevkontakten mellan front och hemmafront

Höll du själv eller din familj kontakt per brev med närstående män/kvinnor som var förlagda vid fronten? Vem brevväxlade du/er familj med och hur tät var denna kontakt? Vad skrev man om? Kan du bedöma vilken betydelse brevväxlingen hade för upprätthållandet av relationen till den frånvarande? Hade brevkontakten betydelse för hanterandet av krigets påfrestningar samt för återanpassningen till livet efter kriget? På vilka sätt?

Då fortsättningskriget tog slut

Minns du fortsättningskrigets slut i september 1944? Hurdan var din livssituation då? Vad kommer du ihåg av utdrivandet av de tyska truppena i norra Finland? Inverkade denna ändring i krigssituationen på något sätt på ditt eget eller de närmastes liv?

Berätta om hur det var när frontmännen och kvinnorna som varit vid fronten återvände från fortsättningskriget och Lapplandskriget. Hur organiserade och hanterade din familj vardagslivet då de närmaste återvänt från fronten; vilken var situationen om någon i den närmaste kretsen inte återvände? Hurdan var situationen för den/den som återvände från fronten (sårad, sjuk, invaliderad)?

Återgången till vardagen

Hur avlöpte vardagslivet under åren strax efter kriget för dig själv, din familj och för dem som återvänt från fronten? Berätta om de viktigaste förändringarna i ditt eller dina närmastes liv under åren efter kriget? Hurdan var stämningen (andan) under dessa år? Har man i ditt hem eller i din nära bekantskapskrets talat om och hågkommit livet på hemmafronten under krigsåren?

Krigstidens svåra minnen

Hade du anhöriga i krigsfångenskap, på sjukhus, i fängelse; vad minns du av deras återkomst? Har du några minnen angående "vapensmusselaffären"? Talade man om dessa saker, talade man om kriget strax efter att det blivit fred eller senare, har till exempel din far/bror/man/släktingar/nära bekanta berättat om sina erfarenheter av livet vid fronten?